

Aan de Raad van Bestuur van GGZ-instellingen
en instellingen in de ouderen-, gehandicapten-
en jeugdzorg

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Referentie</i>	<i>Bijlage(n)</i>
24 augustus 2015	Knelpunten decentralisa- ties vragen actie van de individuele zorgaanbieder	MA2015/8	---

Doorkiesnummer
T 020-3010301

Geachte leden van de Raad van Bestuur,

In de afgelopen maanden voltrok zich één van de grootste stelselwijzigingen in de geschiedenis: de decentralisatie van zorgtaken van de landelijke overheid naar de gemeenten. Na het zomerreces 2015 maken wij graag met u de balans op.

De beoogde zachte landing ten spijt raakte de stelselwijziging tot dusver vooral de burgers met zorgvragen en de PGB-houders in het bijzonder. Voor de continuïteit van de PGB-zorg was een noodscenario zelfs onvermijdelijk. Als accountants in de zorg hebben we aanleiding om evenmin gerust te zijn over de instellingsfinanciering en bekostiging. Zijn de afspraken met uw contractpartners over 2015 haalbaar?

Het is nu een uitgelezen moment om de specifieke knelpunten te inventariseren rondom de decentralisaties inzake de verantwoording en controle. Wij roepen u op prioriteit te geven aan het actieplan voor uw instelling en de voorbereiding van de Wmo/Jeugdwet-aanbesteding 2016.

Transitie, transformatie en de beoogde zachte landing

De hervorming van de langdurige zorg betekent voor de betrokken sectoren een enorme transitie, die in veel gevallen gevolgd wordt door een transformatie. De overgangsperiode is al medio 2014 gestart met de contractering en per 1 januari 2015 is een en ander in werking getreden. Alles was er op gericht om te zorgen dat de bestaande zorg zoveel mogelijk kon doorgaan en dat eventuele knelpunten via bevoorschotting voorlopig werden opgelost. In de afgelopen maanden bleek de praktijk helaas weerbarstig.

Grote consequenties voor zorginstellingen

Sinds begin 2014 wijzen accountants het ministerie van VWS en branchepartijen op uiteenlopende praktische knelpunten. Wijzigende registratieregels en een grote diversiteit aan verantwoordingen trekken een wissel op de administratieve functie van zorginstellingen. Het contractmanagement blijkt in veel situaties niet goed uitvoerbaar. Onder meer omdat de afspraken nog veel onduidelijkheden en open einden bevatten, de IT-infrastructuur niet tijdig gereed was om informatie uit te wisselen en er nog niet kon worden gedeclareerd. Ook de onduidelijkheden in de fiscaliteit vroegen om

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

aandacht. In het jeugdossier speelt het knelpunt van het woonplaatsbeginsel dat tot onduidelijkheid en administratieve problemen kan leiden.

Als accountants constateren wij dat over de meeste van deze zaken inmiddels meer duidelijkheid is ontstaan. Ook in de uitwerking van controleprotocollen en de uitwisseling van het berichtenverkeer tussen gemeenten en zorginstellingen (GGK/Vecozo) worden stappen gezet; de knelpunten in de registratie en in de individuele contracten tussen aanbieders en gemeenten en andere partijen zijn echter nog niet opgelost.

Hoe ziet uw actieplan Q3 er uit?

Wij roepen u op vooral lokaal uw verantwoordelijkheid te nemen en niet af te wachten of knelpunten landelijk worden opgelost. Een plan met concrete acties in het derde kwartaal 2015 is cruciaal om de belangrijkste issues in de Wmo/Jeugdwet-verantwoordingen voor te zijn.

Graag reiken wij u de belangrijkste elementen uit het actieplan Q3 aan:

1. Concretisering contract-afspraken

Inventariseer welke afspraken uw instelling heeft gemaakt met de verschillende gemeenten. Welke specifieke definities worden gehanteerd, aan welke eisen moet worden voldaan om zorg te mogen en kunnen declareren?

2. Monitoring prestaties

Onderzoek of voldoende helder en aantoonbaar is hoe deze afspraken intern worden nageleefd.

3. Compliance

Stel vast hoe u daarover verantwoording dient af te leggen richting de verschillende gemeenten en of deze gegevens tijdig en betrouwbaar kunnen worden opgeleverd. Specifieke eisen in gemeentelijke subsidieverordeningen, controleprotocollen en contracten vragen nu reeds uw aandacht. De essentiële vraag daarbij is of u hieraan aantoonbaar kunt voldoen. Of loopt u een risico dat uiteindelijk een deel van de geleverde zorg niet declarabel of niet rechtmatig blijkt te zijn?

4. Impact decentralisatie op liquiditeit

Ga na of het declaratie- en incassoproces goed verloopt en in hoeverre op afzienbare termijn liquiditeitsknelpunten te verwachten zijn.

5. Risico-analyse decentralisatie

Voer een risico-analyse uit ten aanzien van de hiervoor genoemde aspecten en stem uw interne controle en interne beheersing hierop af.

Focuspunten zijn onvermijdelijk in het invoeringsjaar 2015

Uit de eerste bevindingen blijkt dat er zoveel onduidelijkheden zijn dat het hoog tijd is om daarover met de betreffende gemeenten in overleg te treden. Als handvat voor dat overleg is landelijk door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in samenwerking met de werkgroep rechtmatigheid van VWS, de brancheorganisaties in de zorg en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants een "model-oplegger" opgesteld¹.

Deze is eind april 2015 door de VNG aan haar leden verzonden en kan als basis dienen voor het lokale overleg met de gemeenten. De landelijk meest voorkomende knelpunten zijn hierin aan de orde gesteld inclusief een mogelijke oplossingsrichting.

¹ Zie: <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/wmo-2015/brieven/modeloplegger-rechtmatigheid-wmo-en-jeugd>

Als accountants signaleren wij dat het de verantwoordelijkheid van partijen zelf is om tot afspraken te komen over praktische oplossingen voor de verantwoording over het invoeringsjaar 2015. Eventueel kunnen procesafspraken worden gemaakt over de interne procedures en de uit te voeren interne controles, zodat de betrouwbaarheid van de declaraties in het proces is geborgd. Daarbij is het van belang om de administratieve lasten en controle-effort zo beperkt mogelijk te houden. Als partijen het eens zijn over de geleverde prestaties en de gefactureerde prijs, dan is accountantscontrole daarvan niet noodzakelijk en is de overeenstemming tussen partijen ook een steunpunt voor de accountantscontrole van de jaarrekening.

Actief aan de slag met voorzienbare knelpunten!

De voortgang in de komende maanden is cruciaal. Als de omvang van betreffende opbrengsten substantieel is en de knelpunten niet tijdig worden opgelost, kan dat consequenties hebben voor de controleverklaring bij de jaarrekeningen 2015 van zorginstellingen. Deze knelpunten kunnen ook doorwerken in de jaarrekeningen van gemeenten en de daarbij behorende controleverklaringen over getrouwheid en rechtmatigheid. In de achterliggende periode zijn de nodige attentiepunten benoemd². De haalbaarheid van de indieningstermijnen voor de verantwoordingen aan de gemeenten, de strekking van de verklaringen daarbij en de gevolgen voor de doorlooptijden vragen nu reeds uw aandacht.

Uiteraard wil iedereen graag voorkomen dat instellingen met dergelijke issues in de problemen komen. Wij denken dat dit mogelijk is mits afspraken op korte termijn worden gemaakt. Momenteel wordt ook de contractering 2016 opgestart. Het ligt in de rede om de afspraken over de knelpunten 2015 ook tijdig te betrekken in de onderhandelingen over de contractering 2016.

Mede in dit kader merken wij op dat het NBA Platform Zorg in haar advies aan de VNG d.d. 7 januari 2014 pleitte voor uniformering en beperking van de administratieve lastenverzwaring op het gebied van verantwoording en controle. Daarbij is onder meer benadrukt dat afzonderlijke accountantscontroles in opdracht van gemeenten niet op voorhand efficiënte en effectieve oplossingen zijn. De NBA steunt dan ook het initiatief van project informatievoorziening zorgaanbieders (iZA) dat zorgaanbieders zich kunnen verantwoorden via een landelijke financiële productieverantwoording. Deze verantwoording en het bijbehorende accountantsprotocol komen naar verwachting in oktober beschikbaar.

In een aantal gevallen kan, naast de knelpunten van registratie/declaratie en verantwoording, ook sprake zijn van financiële knelpunten door krimpemde omzet en liquiditeitsproblemen. Dat gaat dan veelal gepaard met reorganisatievoorzieningen en noodzakelijke afwaarderingen van vastgoed. Ook als dit aan de orde is, is het zaak om dat tijdig onder ogen te zien en zodanig bij te sturen dat de jaarrekening op basis van de continuïteitsgrondslag kan worden opgesteld.

² Korthedshalve wordt verwezen naar: <https://www.nba.nl/Vaktechniek/Vaktechnische-themas/Publieke-Sector1/Publieke-sector/Coziek/Aandachtsgebied-JZ-en-WMO/> en <https://www.nba.nl/Global/NieuwsImages/documenten/Brief%20VNG.pdf>

Samenvattend constateren wij dat de idealen rondom de transitie en transformatie in de aanvangsjaren gepaard zullen gaan met uitvoeringscomplexiteit die niet centraal 'vanuit het systeem' kan worden opgelost. Dit doet een groot beroep op uw beleidsvoerende vermogen, vraagt expliciete aandacht voor uw veranderagenda en benadrukt de praktische kanten in de bedrijfsvoering. Contractmanagement is bewerkelijk geworden en vraagt vanaf nu uw prioriteit.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en wensen u succes toe bij het in gang zetten van deze acties.

drs. R.B.M. Mul MPA

Director Public Trust

drs. J.A. Walhout RA

Voorzitter Coziek